

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XV. — Wydana i rozesłana dnia 8 maja 1874.

48.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 1874,

o zabezpieczaniu praw posiadaczy listów zastawnych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Zakład, wydający listy zastawne, może tylko za zezwoleniem przydanego sobie komisarza rządowego rozporządzać temi majątkami, które w moc statutów mają przedewszystkiem służyć na pokrycie listów zastawnych.

Komisarzowi rządowemu wolno wtedy tylko dać pozwolenie, gdy się przekonają, że rozporządzanie nie uszczupla w statutach oznaczonego pokrycia listów zastawnych.

Wpis do ksiąg publicznych na podstawie dokumentu, mocą którego Zakład chce podobne czynić rozporządzenia, może nastąpić tylko wtedy, gdy na tym dokumencie podpisze się oraz i komisarz rządowy.

§. 2.

Posiadaczom listów zastawnych służy prawo, aby z majątku zakładowego, w §. 1 wzmiankowanego, najpierw ich zaspokojono; przeto też wierzyciele, których roszczenia nie wypływają z listów zastawnych, mogą wyjednać sobie egzekucyę tylko o tyle, o ile ona nie narusza owego prawa.

W przypadku, gdyby Zakład ogłosił upadłość, ogół tych majątków będzie stanowił masę osobną, z której przed innymi wierzycielami upadłości zaspokoi się najpierw tych wierzycieli, których roszczenia wypływają z listów zastawnych.

§. 3.

Jeżeli ktoś prowadzi egzekucyę na majątku takiego Zakładu, który ma prawo wydawania listów zastawnych pod nadzorem rządowym, wówczas Sąd, zezwalający na egzekucyę, powinien z urzędu zawiadomić o tem komisarza

rządowego, a tenże, jeżeli majątek ów ma służyć na pokrycie listów zastawnych, jest obowiązany donieść o tem Sądowi. Na podstawie tego doniesienia ograniczy Sąd dozwołoną egzekucyą stosownie do przepisu zamieszczonego w ustępie I §. 2. Jeżeli zaś komisarz rządowy uzna, że prawa posiadaczy listów zastawnych są zagrożone, powinien nadto postarać się u właściwego Sądu, aby tenże ustanowił owym posiadaczom spólnego kuratora, któryby ich zastępował.

W przypadku, gdyby Zakład ogłosił upadłość, kuratora takiego ustanowi z urzędu Sąd upadkowy.

Ustanowienia takiego kuratora spólnego żądać może także każdy, którego prawa w swym biegu tamowane są z tego powodu, iż posiadacze listów zastawnych nie mają zastępcy.

Do kuratorów tych stosują się te same przepisy, które odnoszą się do kuratorów spólnych, mających zastępować posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, które opiewają na okaziciela, lub które można przenosić na innych zapomocą indosu.

§. 4.

Zakład, który dopiero po wejściu ustawy niniejszej w moc obowiązującą uzyska prawo wydawania listów zastawnych, powinien te majątki, które mają przedewszystkiem służyć na pokrycie listów zastawnych, odkazać jako kaucyą na zaspokojenie roszczeń, wypływających z listów zastawnych i nadmienić o tem w statutach.

§. 5.

Co do takich, na kaucyą danych majątków, na których nabyć można prawo hipoteczne, zapisać należy w księgach publicznych na podstawie oświadczenia, wystawionego przez zakład, iż dane są na kaucyą, ubezpieczającą zaspokojenie roszczeń, wynikających z listów zastawnych, wydanych przez Zakład.

Chcąc całkiem albo w części wykreślić ciężar kaucyi, należy postarać się tylko, aby komisarz rządowy potwierdził urzędownie, jako obciążony przedmiot majątku przestał całkiem albo w części służyć za kaucyą na zaspokojenie posiadaczy listów zastawnych.

O wpisie, jakoteż o wykreśleniu ciężającej kaucyi należy zawiadomić komisarza. W tem celu nie potrzeba ustanawiać spólnego kuratora.

Dokumenty wystawione celem skutecznienia wpisu lub wykreślenia ciężaru kaucyi, niemniej skuteczznione wpisy do ksiąg publicznych są wolne od stępla i opłat.

§. 6.

Jeżeli stosownie do statutów, dano na kaucyą gotówkę lub papiery wartościowe, kaucyą taką odłącza się od reszty majątku zakładowego i zachowuje osobno, a drugi klucz od niej ma u siebie komisarz rządowy.

Papiery wartościowe, w których nie można umieszczać majątku osób w pieczę oddanych, nie mogą też służyć za kaucyą.

§. 7.

Do zakładów krajowych, listy zastawne wydających, a których zobowiązania ciężą na majątku kraju, przepisy ustawy niniejszej będą stosowane z tą różnicą, że obowiązki, które ustawa wkłada na komisarza rządowego, ma tutaj

spełniać Wydział krajowy a względnie komisarz, przez Wydział krajowy ustanowiony.

§. 8.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Wykonanie onej porucza się ministrom sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i skarbu.

Wiedeń, dnia 24 kwietnia 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Lasser r. w.

Glaser r. w.

Pretis r. w.

49.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 1874,

o wspólnem zastępstwie praw, służących posiadaczom udziałowych zapisów dłużnych na okaziciela opiewających lub takich, które można przenosić na innych zapomocą indosu, tudzież o postępowaniu pod względem wpisu praw hipotecznych, takim udziałowym zapisom dłużnym służących.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

I. O wspólnem zastępstwie praw, służących posiadaczom udziałowych zapisów dłużnych, na okaziciela opiewających, lub takich, które można przenosić na innych za pomocą indosu.

§. 1.

Jeżeli na wierzytelność pożyczkową wydają się udziałowe zapisy dłużne na okaziciela opiewające lub takie, które można przenosić na innych zapomocą indosu (obligacye udziałowe, obligacye z prawem pierwszeństwa, losy itp.), Sąd powinien ustanowić spólnego kuratora dla kaźdoczesnych posiadaczy tych udziałowych zapisów dłużnych we wszystkich takich przypadkach, w których się okaże, iż dla braku spólnego zastępstwa prawa tych posiadaczy są zagrożone lub prawa innych osób są w biegu swym tamowane. W szczególności należy także ustanowić kuratora do zastępowania praw służących posiadaczom udziałowych zapisów dłużnych, gdy będzie ogłoszoną upadłość do majątku osoby, na której z tytułu tychże udziałowych zapisów dłużnych ciężą zobowiązania.

§. 2.

Jeżeli firma dłużnika jest zapisana w rejestrze sądu handlowego, do ustanowienia spólnego kuratora jest właściwym tenże Trybunał, w przeciwnym zaś razie ów Trybunał pierwszej instancyi, w którego obrębie wystawiono udziałowe zapisy dłużne, albo — jeżeli miejsce wystawienia udziałowych zapisów dłużnych nie jest w nich wymienione lub znajduje się tam, gdzie ustawa niniejsza nie obowiązuje — ów Trybunał, w którego obrębie znajduje się miejsce wypłaty, położone oraz w obszarze krajów, w których ustawa niniejsza obowiązuje.

Jeżeli jest wymienionych więcej miejsc wystawienia lub wypłaty, a wszystkie leżą tam, gdzie ustawa niniejsza obowiązuje, to z nich uważa się za stanowcze, które jest najpierw wymienione.

Trybunał, który ustanowił spólnego kuratora ma także wykonywać względem niego obowiązki władzy kuratelarnej.

Jeżeli udziałowe zapisy dłużne wystawiło przedsiębiorstwo, pod szczególnym nadzorem rządowym będące, pozostawia się uznaniu władzy kuratelarnej znoszenie się we wszystkich zachodzących sprawach z publicznym wykonawcą tego nadzoru (władzą nadzorczą lub komisarzem którego ta wydeleguje).

§. 3.

Każdy interesowany może się domagać ustanowienia spólnego kuratora w celu zabezpieczenia zagrożonych praw posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych a jeżeli te udziałowe zapisy dłużne wystawiło przedsiębiorstwo, pod szczególnym nadzorem rządowym będące, domagać się tego może także i publiczny wykonawca tego nadzoru.

Podając żądanie to, należy wyłuszczyć okoliczności, które takowe spowodowały i cel ustanowienia kuratora.

Jeżeli z żądaniem występuje posiadacz udziałowych zapisów dłużnych, powinien wykazać prawo swoje do takiego żądania a to przedstawieniem albo udziałowych zapisów dłużnych albo oryginalnego dokumentu, poświadczającego, że Władza publiczna lub Zakład, pod nadzorem będący, ma w zachowaniu jego udziałowe zapisy dłużne.

Jeżeli Sąd uzna, że żądanie jest uzasadnione, zarządzi ustanowienie kuratora z wyłuszczeniem powodu i celu tego ustanowienia.

Jeżeli z żądaniem występuje posiadacz udziałowych zapisów dłużnych, można wymagać od niego, aby wpierw zabezpieczył stósownie pokrycie kosztów, które ustanowienie kuratora pociągnie za sobą.

§. 4.

Jeżeli spólny kurator ma być ustanowiony w tym celu, aby prawa innej osoby nie były w biegu swym tamowane, a ta osoba nie chce najprzód udać się o ustanowienie kuratora wprost do Trybunału, który według §. 2 jest do tego właściwy, wówczas osoba ta, w podaniu, którem sprawę swoją w Sądzie wytacza, wymienić ma Trybunał, do ustanowienia spólnego kuratora właściwy, i prosić o postaranie się, aby ów Trybunał kuratora ustanowił. Równocześnie z załatwieniem podania tego wezwać należy z urzędu ów Trybunał o ustanowienie kuratora, a wskazując mu powód i cel ustanowienia, upraszać o zawiadomienie tegoż kuratora o nastąpieniem załatwienia.

Tyczy się to w szczególności takiego przypadku, gdy dłużnik chce wyjechać skutecznienie wpisu hipotecznego, o którym należałoby zawiadomić posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych.

W uchwale sądowej, tyczącej się ustanowienia kuratora, należy wyłuszczyć dla czego i w jakim celu tenże ma być ustanowionym.

§. 5.!

Sąd, spólnego kuratora ustanawiający, ogłosić ma Edyktem jego nazwisko, tudzież dla czego i w jakim celu go ustanowił.

Edykt ten wywiesić należy w Sądzie, który kuratora ustanowił, jakoteż w Sądzie, w którym wytoczono sprawę, będącą powodem ustanowienia kuratora

i ogłosić go raz w gazecie krajowej, w której obwieszczenia urzędowe mają być zamieszczane.

Jeżeli udziałowe zapisy dłużne bywają notowane w urzędowym wykazie kursów, zamieścić należy Edykt także i w „Gazecie wiedeńskiej“ i wywiesić go we wszystkich giełdach, znajdujących się w obszarze krajów w których ustawa niniejsza obowiązuje.

Należy jednak zaniechać rozpisania edyktu w takich przypadkach, gdy kurator jest zamianowany jedynie dla tego, aby można zawiadomić go o wpisie hipotecznym prawa zastawu na rzecz posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, albo o wykreśleniu takiego prawa, w skutek wykupna udziałowych zapisów dłużnych, uskuteczniomem.

§. 6.

O ile ustawa niniejsza nie zawiera osobnych w tej mierze przepisów, prawa i obowiązki spólnego kuratora, określone zadaniem, do którego został ustanowiony, oceniać należy podług przepisów ogólnych, tyczących się kuratorów, którzy obowiązani są bronić w poszczególnych sprawach praw osób pod kuratelą będących.

Koszta kurateli ponosi, kto z tytułu udziałowych zapisów dłużnych jest zobowiązany; wyznacza takowe na prośbę jego lub kuratora ten Sąd, który kuratora ustanowił.

Postanowienie to nie narusza jednak przepisów, odnoszących się do orzekania o kosztach sądowych w postępowaniu spornem.

Nadto zastrzega się zobowiązanemu prawo żądania zwrotu poniesionych przez siebie kosztów kurateli od posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, jeżeli bezzasadnie spowodowali ustanowienie kuratora.

§. 7.

Jeżeli przedsiębiorstwo, które wystawiło udziałowe zapisy dłużne, zostaje pod szczególnym nadzorem rządowym, publiczny wykonawca tego nadzoru wspierać ma kuratora udzielaniem wyjaśnień potrzebnych temuż do spełnienia jego zadania.

§. 8.

Kurator obowiązany jest udzielać na krótkiej drodze zastępowanym przez siebie posiadaczom udziałowych zapisów dłużnych, wyjaśnień co do faktów istotnych, tyczących się ich praw.

§. 9.

Jeżeli się rozchodzi o spólne prawa posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, pojedynczy posiadacze nie mogą praw swoich dochodzić samodzielnie.

Jednakowoż wolno im pośredniczyć na własny koszt w procesie, który prowadzi spólny kurator.

Jeżeli się rozchodzi o sprawę, wypływającą z szczególnego stosunku, powstałego między pojedynczym posiadaczem udziałowych zapisów dłużnych a zobowiązanym, posiadaczowi takiemu wolno samodzielnie dochodzić praw swoich.

§. 10.

Posiadacze udziałowych zapisów dłużnych, spólnego kuratora mający, mogą donosić Sądowi, który tegoż kuratora ustanowił o spostrzeżeniach, nasu-

wających wątpliwość, ażali ów spólny kurator jest do swego urzędu zdolny lub zaufania godny.

Doniesienie takie może także czynić publiczny wykonawca nadzoru nad przedsiębiorstwem, które wystawiło udziałowe zapisy dłużne.

W razie potrzeby Sąd zarządzi dochodzenie i orzecze czyli spólny kurator ma być usuniętym, czyli też zostawionym.

II. O postępowaniu pod względem wpisu praw hipotecznych, służących udziałowym zapisom dłużnym na okaziciela opiewającym lub takim, które można przenosić na innych zapomocą indosu.

§. 11.

Wpis prawa zastawu na rzecz posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych na okaziciela opiewających lub takich, które można przenosić na innych zapomocą indosu, jakoteż przeniesienie na posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych prawa zastawu, wpisanego na rzecz wymienionego wierzyciela, może nastąpić na podstawie dokumentu, zawierającego ustanowienie zastawu a wystawionego przez dłużnika albo na podstawie dokumentu, zawierającego przeniesienie zastawu a wystawionego przez wymienionego wierzyciela. Chcąc uzyskać wpis, nie potrzeba załączać zapisu długu ani aktu odstąpienia.

Jeżeli udziałowe zapisy dłużne wystawiło przedsiębiorstwo, pod szczególnym nadzorem rządowym zostające, dołączyć należy potwierdzenie ze strony publicznego wykonawcy tego nadzoru, jako osnowa dokumentu, zawierającego ustanowienie lub przeniesienie zastawu, odpowiada przepisom, odnoszącym się do wystawiania udziałowych zapisów dłużnych.

Potwierdzenie skutecznego wpisu prawa zastawu, które władza, wpis uskuteczniająca, zamieszcza na przedstawionym dokumencie, powinien wystawiający udziałowe zapisy dłużne przytoczyć z datą i liczbą urzędową tego potwierdzenia na wszystkich udziałowych zapisach dłużnych, po wejściu w moc obowiązującą ustawy niniejszej, wystawionych.

§. 12.

Uskuteczniając wpis prawa zastawu na rzecz posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, lub przenosząc na nich prawo zastawu, umieścić należy w miejscu nazwiska, osoby uprawnione, ogólną sumę wierzytelności, dla której ustanowiono prawo zastawu, jakoteż istotne postanowienia w przedstawionym dokumencie zawarte a tyjące się wystawienia udziałowych zapisów dłużnych, ich ilości, kwoty na którą mają opiewać, tudzież zwrotu zapłaty.

§. 13.

Nabywając udziałowy zapis dłużny, nabywa się oraz prawo zastawu, z takim stopniem pierwszeństwa, jaki z wpisu hipotecznego wynika dla ogólnej sumy wierzytelności (§. 12).

Wpis hipoteczny udziałowych zapisów dłużnych pojedynczo nabytych nie ma miejsca.

§. 14.

Część hipoteki, danej posiadaczom udziałowych zapisów dłużnych, może być wyswobodzoną od ciężaru i odłączoną tylko za wyraźnem przyzwoleniem

spólnego kuratora posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, zatwierdzonem przez władzę kuratelarną.

Jeżeli udziałowe zapisy dłużne wystawiło przedsiębiorstwo, zostające pod szczególnym nadzorem rządowym, przyzwolenie to można zastąpić potwierdzeniem, przez publicznego wykonawcę tego nadzoru, wydanem, jako rzeczzone odłączenie nie zagraża bezpieczeństwu udziałowych zapisów dłużnych.

Przepis ustawy z dnia 6 lutego 1869 (Dz. u. p. Nr. 18) o wzywaniu wierzycieli hipotecznych, nie odnosi się do posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych.

§. 15.

Prawo zastawu, wpisane na rzecz posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, będzie wykreślone całkiem lub częściowo nietylko w moc przepisów ogólnych, dotyczących się wykreślania praw hipotecznych, lecz także wtedy, gdy wygaśnięcie prawa udowodnionem będzie przedstawieniem udziałowych zapisów dłużnych, wykupionych stosownie do obowiązujących w tej mierze przepisów, a za pomocą znaków w oczy wpadających, niezdatnemi do obiegu, uczynionych.

W tym ostatnim przypadku załączyć należy do podania o wykreślenie wykaz przedstawionych udziałowych zapisów dłużnych z wyszczególnieniem oznaczeń, do udowodnienia tożsamości potrzebnych. O wykreśleniu należy zawiadomić wspólnego kuratora i jednocześnie z tem uwiadomieniem doręczyć mu ów wykaz. Odpis wykazu złożyć należy w zbiorze dokumentów w miejscu udziałowych zapisów dłużnych.

Jeżeli udziałowe zapisy dłużne wystawiło przedsiębiorstwo, pod szczególnym nadzorem rządowym zostające, wówczas dla dostarczenia powyższego dowodu można zamiast wykupionych udziałowych zapisów dłużnych przedstawić potwierdzenie, przez publicznego wykonawcę tego nadzoru wydane, jako udziałowe zapisy dłużne uczyniono niezdatnemi do obiegu, tudzież, że je wykupiono stosownie do przepisów w tej mierze obowiązujących.

Chcąc udowodnić, że prawo wypływające z udziałowego zapisu dłużnego, po terminie do jego wykupienia wyznaczonym, za umorzony uznanego, wygasło, załączyć należy kwit potwierdzający zapłacenie, tudzież deklaracją jako nie wydano duplikatu, wystawioną przez uprawnionego i zobowiązanego a którą, jeżeli zachodzi przypadek w ustępie powyższym wzmiankowany, potwierdzić ma oraz wykonawca nadzoru rządowego.

III. Przepisy końcowe.

§. 16.

Okoliczność, że w skutek zawinkulowania pojedynczych udziałowych zapisów dłużnych takowe mogą być wypłacone tylko osobom oznaczonym, nie wyklucza stosowania ustawy niniejszej.

§. 17.

Do udziałowych zapisów dłużnych wystawionych przez państwo, kraj, powiat lub gminę, przepisy powyższe będą stosowane tylko wtedy, gdy na zabezpieczenie posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych daną jest hipoteka i jeżeli

w tej mierze został spisany dokument, zawierający danie zastawu a i w takim przypadku tylko o tyle, o ile rzecz tyczy się postępowania pod względem wpisu praw hipotecznych lub ich popierania.

Jeżeli udziałowe zapisy dłużne wystawiło państwo lub kraj, potwierdzenia w §§. 14 i 15 wzmiankowane daje minister skarbu lub Wydział krajowy; jeżeli zaś te udziałowe zapisy dłużne wystawił powiat lub gmina, potwierdzenia owe daje władza administracyjna krajowa.

§. 18.

Notowanie opłat stęplowych, §. 29 ustawy z dnia 9 lutego 1850 (Dz. u. p. Nr. 50) dozwolone, jakoteż przepis §. 18 ustawy z dnia 6 lipca 1868 (Dz. u. p. Nr. 96) według którego państwo ponosi wydatki w gotówce, nie ściągając się do kuratorów spółnych, na mocy ustawy niniejszej zamianowanych.

§. 19.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Wykonanie onejże porucza się ministrom sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i skarbu.

Wiedeń, dnia 24 kwietnia 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Lasser r. w.

Glaser r. w.

Pretis r. w.